

KESKKONNAAMET

Maanteeamet
Pärnu mnt 463a
10916 TALLINN

08.....04.2009 nr 6-7/6949-2

E263 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee Kose-Võõbu (km 40,0-68,0) ja Võõbu-Mäo (km 68,0-85,0) teelõigu eelprojekti koostamise keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmine

Ramboll Eesti AS esitas Keskkonnaministeeriumile heakskiitmiseks E263 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee Kose-Võõbu (km 40,0-68,0) ja Võõbu-Mäo (km 68,0-85,0) teelõigu eelprojekti koostamise keskkonnamõju hindamise (Kose-Mäo teelõigu eelprojekti koostamise KMH) aruande.

Vastavalt *Keskkonnaministeeriumi Keskkonnateenistuste, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja Kiirguskeskuse Keskkonnaametiks ühendamise seaduse Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse* § 33 lõikele 13 viib haldusorgani pädevuse muutmisel poolleiolevad menetlused lõpule ja teeb asjaga seotud toimingud nimetatud seaduse alusel vastavat pädevust omav haldusorgan. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 10 lõigete 1 ja 2 kohaselt on Kose-Mäo teelõigu eelprojekti koostamise KMH järelevalvaja Keskkonnaamet (alates 1. veebruarist 2009).

Arvestades haldusmenetluse seaduse § 5 lõikega 5, viiakse KMH läbi vastavalt KMH algatamise kuupäeval (01.10.2007) kehtinud KeHJS redaktsioonile (RT I 2005, 15, 87; 2006, 58, 439; 2007, 25, 131).

Käesolevaga kiidame KeHJS § 10 lõigete 1 ja 2, lõike 3 punktide 4-6, § 20, § 22 lõigete 2 ja 3 ning 7 ja 8 alusel eelnimetatud aruande heaks ning esitame keskkonnanõuded, millega tuleb tegevuse elluviimisel arvestada:

1. Peame oluliseks, et projekti osas järgmiste otsuste tegemisse kaasatakse projektist mõjutatud kohalik kogukond. Muuhulgas tuleb arvestada, et Paide ja Kõue Vallavolikogu on võtnud vastu otsused, milles esitasid oma seisukohad trassi asukoha suhtes.

Narva mnt 7A
15172 Tallinn
tel: 6 272 193

2. Arendaja peab tegevuse elluviimisel rakendama kõiki KMH aruandes toodud leevendusmeetmeid.
3. Arendaja peab tagama KMH aruande peatükis 9 käsitletu ning käesolevas kirjas määratu alusel keskkonnaseire elluviimise ja keskkonnanõuete järgimise.

Ühtlasi edastame Teile KeHJS § 22 lõikele 2 kohaselt kõnealuse KMH aruande ühe eksemplari.

Otsuse põhjendused:

I. Õiguslik alus ja pädevus

KMH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise üle otsustamiseks peab KMH järelevalvaja hindama aruande sisu ja KMH menetluse vastavust seadusest tulenevatele nõuetele. Anda tuleb üldine hinnang KMH aruande kvaliteedile ja menetluse õiguspärasusele.

Otsus Kose-Mäo teelõigu eelprojekti KMH aruande heakskiitmise üle on tehtud KeHJS § 10 lõigete 1 ja 2, lõike 3 punktide 4-6, § 20, § 22 lõigete 2 ja 3 alusel.

II. Menetluse senine käik

Vabariigi Valitsuse 09.03.1999 korraldusega nr 313-k valiti Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa riigimaantee Kose-Mäo teelõigule uus trassi koridor. Maanteeameti peadirektori 01.10.2007 käskkirjaga nr 190 algatati KeHJS § 6 lõike 1 punkti 13 ning § 11 lõike 3 alusel nimetatud teelõigu eelprojekti koostamise KMH.

Keskkonnaministeerium kiitis Kose-Mäo teelõigu eelprojekti KMH programmi heaks 02.01.2008 tingimustega, et KMH käigus arvestatakse nimetatud kirjas toodut. KMH programmi on vastavalt järelevalvaja tehtud märkustele korrigeeritud.

Kose-Mäo teelõigu eelprojekti KMH aruanne esitati järelevalvajale KeHJS § 22 lg 1 kohaselt heakskiitmiseks 21.12.2008. Keskkonnaministeerium pikendas oma 06.01.2009 kirjaga kõnealuse KMH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise üle otsuse tegemise tähtaega 23.02.2009, kuna kõnealuse projekti ning selle KMH aruande materjalid olid mahukad ja keerukad ning avalikkuse huvi teema vastu suur.

Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Ramboll Eesti AS-i ning Maanteeameti esindajate vahel toimusid 03.02.2009 ja 10.02.2009 arutelud, kus selgitati KMH aruande puuduseid ning järelevalvaja esitas oma märkuseid ja küsimusi. Ühtlasi lepitati kokku aruande täienduste tegemise vajaduse osas.

Järelevalvaja saatis 20.02.2009 kõnealuse KMH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise otsuse tegemise tähtaja osas selgitava kirja. Nimetatud kirjas toodi välja, et otsus KMH aruande üle tehakse peale korrigeeritud ja täiendatud aruande heakskiitmiseks esitamist ning see võib võtta aega kauem, kui tähtaja pikendamise kirjas sätestatud.

Vastavalt tehtud märkustele täiendati ja korrigeeriti kõnealust KMH aruannet ning esitati 02.03.2009 järelevalvajale uuesti heakskiitmiseks.

III. KMH aruande avalikustamine

KMH aruande avalikustamisest teatamine:

KeHJS § 16 lõiked 2-4 ning § 21 sätestavad KMH aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatamise tingimused ja viisid. Kose-Mäo teelõigu eelprojekti KMH aruande avalikustamise teade ilmus 20.10.2008 väljaandes Ametlikud Teadaanded, 21.10.2008 ajalehes Päevaleht ning 22.10.2008 ajalehes Postimees. Samuti avaldati teade kõnealuse eelprojekti internetiportaalis. Kirjalik teade saadeti 20.10.2008 vastavalt KeHJS § 16 lõikele 3 järgmistele asutustele: Keskkonnaministeeriumile, Harjumaa ja Järvamaa keskkonnateenistustele, Keskkonnainspektsioonile, Põhja Regionaalsele Maanteeametile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile, Riiklikule Looduskaitsekeskusele, Kose, Kõue ning Paide Vallavalitsustele, Muinsuskaitseametile, Riigimetsa Majandamise Keskuse Harju ja Järva Maaparandusbüroodele, Maa-ametile, Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, Kose Jahiseltsi Järvamaa Jahindusklubile, MTÜ-le Paunküla Külaarendamise Selts, MTÜ-le Kõue Külade Selts, MTÜ-le Sūdamaa Vabavald, Eesti Rohelisele Liikumisele ning Rahuriigi Sihtasutusele. Piirkonna elanikke ja maaomanikke teavitati lisaks ajalehtedes ning internetiportaalis ilmunud teadetele ka Kose, Kõue ja Paide valda avalikesse kohtadesse üles pandud üle 40 kuulutuse abil.

KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu:

KeHJS § 16 lõike 1 ning § 21 kohaselt korraldatakse kavandatava tegevuse ja KMH aruande tutvustamiseks aruande vähemalt 14-päevase kestusega avaliku väljapaneku ja avalik arutelu. Nimetatud seaduse paragrahvi 16 lõike 5 ning § 21 alusel on igaühel õigus aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega, esitada aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid.

Kõnealuse KMH aruande avalik väljapanek kestis 15 päeva, st 22.10-06.11.2008 ning ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi oli võimalik Maanteeametile ja Ramboll Eesti AS-le esitada veel ka pärast avalikke arutelusid, kuni 21.11.2008.

Aruandega sai tutvuda Maanteeametis ning Ramboll Eesti AS-s, samuti projekti portaalis <http://tartutee.ramboll.ee>. Aruande avalikud arutelud toimusid 04.11.2008 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis ning Kose Gümnaasiumis, 05.11.2008 Ardu Koolis ning 06.11.2008 Tartu Teedevalitsuses ja Anna Vaba Aja Majas.

KMH aruande kohta esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning nendega arvestamine:

Kõnealuse KMH aruande kohta laekunud ettepanekud, vastuväited ja seisukohad ning vastuskirjad neile on leitavad KMH aruande lisas 4.2. Oma kirjad saatsid Keskkonnaministeerium, Harjumaa keskkonnateenistus, SA Eestimaa Looduse Fond, Eesti Roheline Liikumine, Eesti Terioloogia Selts, Mäe talu omanik Indrek Tiigi, Kala maaüksuse omanik Külli Ratassepp, MTÜ Paunküla Külaarendamise Selts, Sulev Piirsalu

ja Silmsi küla elanikud, Silmsi ja Väljaste kinnistute omanik Tiina Väljaste, Sootemäe talu omanik Maimu Metsis, Kaspar Nurk TÜ Maateaduste ja Ökoloogia Instituudi Geograafia osakonnast ning Põldmasauna ja Põldmasauna 2 kinnistute omanik Kalev Viidemann. Samuti esitasid oma seisukohad kõnealuse teelõigu eelprojekti KMH osas Kose, Kõue ja Paide vallavalitsused. KeHJS §-s 17 sätestatule kohaselt saadeti kõikidele laekunud märkustele ja ettepanekutele vastuskirjad ning aruande avalikul arutelul vastati seal esitatud küsimustele kohapeal.

Muuhulgas esitasid Silmsi küla elanikud ning Kõue Vallavalitsus oma vastuväiteid ja seisukohti ka peale avalikku väljapanekut. Kuigi KMH aruande avalikustamine oli lõppenud, vastas ekspert nimetatud kirjadele. Lisaks saatis Eesti Roheline Liikumine (ERL) 19.02.2009 Keskkonnaministeeriumile oma seisukoha ja vastuväited, mis puudutasid rohkem kõnealust projekti kui võrd selle KMH-d. 04.03.2009 toimus Keskkonnaministeeriumis kokkusaamine ERL-i, Maanteeameti, Keskkonnaameti ning Keskkonnaministeeriumi esindajate vahel, kus arutati ERL-i poolt esitatud vastuväiteid. Koosolekul kokkulepitu kohaselt edastas Keskkonnaamet ERL-i kirja vastuste andmiseks ekspordile ja arendajale. Nii Ramboll Eesti AS kui Maanteeamet saatsid 13.03.2009 vastuskirjad Keskkonnaametile ning nende koopiad ERL-le.

Muuhulgas esitas kõnealuse KMH aruande suhtes oma seisukoha Sotsiaalministeerium. Nende ettepanek oli koondada erinevad teemad ühte peatükki (ptk 6.17 „Mõjud tervisele ja heaolule“). Kuna sisuliselt on kõik Sotsiaalministeeriumi poolt nimetatud teemad juba käsitletud erinevates peatükkides (6.3 põhjavesi, 6.10 müra, 6.11 õhukvaliteet, 6.18.4 valgusreostus), siis ei olnud nende ettepanek aluseks KMH aruande heakskiitmata jätmisele.

IV. KMH aruande vastavus kehtestatud nõuetele

KMH aruande on koostanud ekspert Olavi Hiimäe, kellele on antud KMH litsents KMH0101 kehtivusega kuni 14.04.2009. Temale lisaks osales töös veel 10 spetsialisti Ramboll Eesti AS-st ning 4 spetsialisti Ramboll Finland OY-st, samuti on KMH-sse kaasatud OÜ Kinnisvaraekspert, MTÜ Studio Viridis Loodusharidus, FIE Anneli Palo ning Urmas Sellis MTÜ-st Kotkaklubi.

KMH aruande sisu määrab KeHJS § 20. Järgnevalt analüüsime heakskiitmiseks esitatud KMH aruande vastavust kehtestatud nõuetele.

KMH aruande peatükis 1 on kirjeldatud projekti ja kavandatava tegevuse eesmärki. KMH aruande peatükis 3 on toodud KeHJS § 20 lõike 1 punkti 3 kohaselt kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus ning peatükis 5 esitatakse kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide kirjeldused. KMH käigus kaaluti erinevaid tee tehnilisi alternatiive (neljarealine I klassi maantee, 2+1 rajaline eralduspiirdega tee ja kaherealine II klassi maantee) ning erinevaid tee asukoha alternatiive (0-alternatiiv, alternatiiv 1, alternatiiv 2 ja alternatiiv 3). Lisaks osutus KMH käigus vajalikuks välja pakkuda mitmeid sotsiaal- ning looduskeskkonna leevendusmeetmetena käsitletavaid täiendavaid alternatiive (alternatiiv 1', alternatiiv 2', alternatiiv 2'', alternatiiv 2s, alternatiiv 3').

KeHJS § 20 lg 1 punktid 4-6 kohustavad KMH aruandes hindama kavandatava tegevuse ja

selle reaalseste alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasnevaid tagajärgi ning esitama eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju kirjelduse. Kõnealusel KMH aruande peatükis 6 on välja toodud kavandatava tegevuse ning selle alternatiivide mõju pinnasele, maavaradele, põhja- ja pinnaveele, soodele, taimestikule ja loomastikule, metsadele, kaitsealustele objektidele ja aladele, Natura 2000 aladele, õhukvaliteedile, maakasutusele, maastikule, sotsiaal-majanduslikule keskkonnale, inimeste tervisele ja heaolule, tööhõivele, maa ja kinnisvara väärtusele ning kultuuriliselt ja ajalooliselt väärtuslikele objektidele. Muuhulgas on käsitletud sildade ehitamise mõjusid, müra ja vibratsiooni ning rahva meelsust. Ühtlasi on kõnealusel peatükis välja toodud erinevatele keskkonnaelementidele avalduvate mõjude leevendusmeetmed. Peatükis 4.1.5 on kirjeldatud KMH käigus kasutatud hindamis-metoodikat. Peatükkides 3.2 ja 6.2 on käsitletud loodusvarade kasutamist (KeHJS § 20 lg 1 p 8).

KeHJS § 20 lõike 1 punktile 9 kohaselt on KMH aruande peatükkides 6.22 ja 8 toodud kavandatava tegevuse ja reaalseste alternatiivsete võimaluste võrdlus ning nende paremusjärjestus. KMH lõppjäreldeusena leiti, et parimaks tehniliseks lahenduseks on I klassi maantee ning tee asukohaks alternatiiv 2 koos leevendusmeetmega 2`.

Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa riigimaantee uue trassi koridor määrati Vabariigi Valitsuse 09.03.1999 korraldusega nr 313-k. Eelprojekti koostamise ülesanne oli Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee Kose ja Mäo vahelises teelõiguses (eelnimetatud korraldusega valitud trassi koridoris) uue teetrassi ja ristmike teemaa määramine, teekoridori täpsustamine, ristmike ja ristete optimaalse asukohtade ning tehniliselt ja majanduslikult tasuvate lahenduste leidmine, keskkonnamõjude hindamine, liikluse rahustamise meetmete projekti koostamine ning tehnilise projekti koostamiseks lähtetingimuste väljatöötamine. KeHJS § 20 lg 1 alusel tuleb KMH käigus käsitleda kavandatava reaalseid alternatiivseid lahendusi ning nende keskkonnamõju. Mõistame, et antud juhul on reaalsed alternatiivsed lahendused tulenenud Eesti Maanteeameti Tehnokeskuse 1998. a Tallinn-Tartu maantee rekonstrueerimise teostatavusuuringust. Leiame, et sellist toimimisviisi (arvestades ka avalikkuse kaasamise tulemusi) ei saa pidada heaks KMH praktikaks. Seetõttu peame oluliseks, et projekti osas järgmiste otsuste tegemisse kaasatakse projektist mõjutatud kohalik kogukond. Muuhulgas tuleb arvestada, et Paide ja Kõue Vallavolikogu on võtnud vastu otsused, milles esitasid oma seisukohad trassi asukoha suhtes. Lisaks tuleb võtta arvesse, et KMH aruande leheküljel 164 on välja pakutud leevendusmeede, mis soovitab Ardu püsielupaiga kohal nihutada võimalikku teetrassi 150-250 meetrit lääne suunas.

KeHJS § 20 lõike 1 punkti 10 kohaselt tuleb KMH aruandes käsitleda avalikkuse kaasamist KMH protsessi. Vastav info on toodud kõnealusel KMH aruande peatükis 4.1.2.

KMH aruande peatükis 11 on toodud KeHJS § 20 lõike 1 punktidele 12 ja 13 kohaselt aruande ja hindamistulemuste kokkuvõtte ning aruande leheküljel 277 on esitatud kasutatud kirjanduse nimekiri.

Kõnealusel KMH aruande juurde kuuluvad lisade kaust ning mürakaardid (KeHJS § 20 lg 1 punktid 15, 16, 17).

KeHJS § 22 lõiked 2, 7 ja 8 seavad järelevalvajale kohustuse määrata KMH aruande heakskiitmisel keskkonnanõuded. Arendaja peab tagama KMH aruande peatükis 9 käsitletu ning peatükis 6 toodud leevendusmeetmete alusel keskkonnaseire elluviimise ja keskkonnanõuete järgimise. Muuhulgas on KMH aruande leheküljel 164 toodud

leevendusmeede, mis soovib Ardu püsielupaiga kohal nihutada võimalikku teetrassi 150-250 meetrit lääne suunas. Arvestada tuleb looduskaitseseaduse § 55 lõikega 6, mille kohaselt ei ole lisaks kaitsealadele ka metsise püsielupaigas lubatud tee ehitamine ning keelatud on kaitsealuse liigi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Lugupidamisega

Andres Onemar
Peadirektor

Lisa: KMH aruanne ning selle lisad 3 kausta 1 eks

Koopia: Ramboll Eesti AS (Laki 34, 12915, TALLINN)
Keskkonnaministeerium

Irma Pakkonen 626 2794